

etkinlikli SORU BANKASI

Sosyal Bilgiler

7

SINIF

Akıllı Tahta
Uyumlu

Pekiştiren Analitik
Etkinlikler

Öğrenme
Çıktısı Testleri

Video
Çözümü

Bağlam
Temelli Sorular

Mustafa PETEK

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.

ISBN

ISBN: 978-625-6137-70-7

Yazar

Mustafa PETEK

Redaksiyon

Beyza YAZGAN

Dizgi - Tasarım

Çanta Yayıncılık Tasarım Atölyesi

Kapak Tasarım

Yâren AVŞAR

Baskı Yeri

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.

Yeni Batı Mahallesi
2401. Sokak No:18
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0312 330 19 19 (Pbx)

© Copyright

Bu soruların her hakkı ÇANTA
Yayıncılık AŞ'ye aittir.

Hangi amaçla olursa olsun; tamamının
veya bir kısmının kopya edilmesi,
fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir
yolla çoğaltılması ya da kullanılması,
yayımlanması yayınevinin yazılı izni
olmadan yapılamaz.

Değerli Öğrencilerimiz;

T.C. Millî Eğitim Bakanlığının gerçekleştirdiği müfredat değişikliği kapsamında yeni öğretim programını detaylı şekilde inceledik. **Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli**'nde yer alan öğrenme çıktılarıyla uyumlu "**Etkinlikli Soru Bankası**" adını verdiğimiz eserimizi titizlikle hazırladık. Kitabımızı planlarken öncelikli amacımız; öğrenmeyi kolaylaştırıp pekiştiren, değişen müfredatla uyumlu, alanımıza yenilik katan, öğrencilerimizin analiz ve yorum yapma becerilerini geliştiren bir eser ortaya koymaktı. Sonuç olarak bu hedeflere ulaştığımızı düşünüyor ve Etkinlikli Soru Bankamızın yeni sistemde başarınızın anahtarı olacağına yürekten inanıyoruz.

"Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"ni Tümüyle Yansıtan Kitabımızın Bölümleri: Kitabımız, öğretim programının temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenme sürecinizi en verimli hâle getirmek için özel olarak tasarlandı. Her bir bölüm, sizi adım adım başarıya taşıyacak şekilde planlandı.

- **Kavramlar Tablosu:** Her öğrenme alanının başında yer alan bu bölümde, derslerde öğreneceğiniz tüm temel kavramların anlamlarını bulacaksınız. Bu sayede, yeni konulara başlamadan önce sağlam bir altyapı oluşturacak ve derslere hazır olacaksınız.
- **Pekiştiren Etkinlikler Bölümü:** Daha önce öğrendiğiniz konuları pekiştirmeniz için gerçek yaşam senaryoları ile zenginleştirdiğimiz keyifli ve öğretici etkinliklerimizi çözeceksiniz. Bu bölüm, bilgilerinizi kalıcı hâle getirmenize yardımcı olacak.
- **Öğrenme Çıktısı (Konu) Testleri Bölümü:** Her bir öğrenme çıktısına özel olarak hazırlanan bu testler, kazandığınız bilgileri ölçmenizi sağlayacak. Böylece, hangi konularda daha güçlü olduğunuzu, hangilerinde tekrar yapmanız gerektiğini kolayca görebileceksiniz. Ayrıca MEB'in yeni ölçme araçlarından biri olan "Bağlam Temelli Sorularla" değişen sisteme daha kolay uyum sağlayacaksınız.
- **Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavları Bölümü:** Bir öğrenme alanını tamamladıktan sonra, o alana ait tüm bilgilerinizi bir arada değerlendirebileceğiniz genel sınavlar bu bölümde sizleri bekliyor.
- **Açık Uçlu Sorular Bölümü:** Bu bölümde yorum yapma becerilerinizi geliştirecek ve eleştirel düşünmeyi teşvik edecek açık uçlu sorulara yer verdik. Bu sorularla özellikle okullarınızdaki "**Açık Uçlu Yazılı Sınavlarına**" hazır olacaksınız.

Kıymetli öğrencilerimiz; **Etkinlikli Soru Bankamızla** birlikte çıktığınız öğrenme yolculuğunda, geleceğe güvenle bakmanızı sağlayacak bilgi ve becerilerle donanacağınıza inanıyor, hepinize başarılar diliyorum.

Mustafa PETEK
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

İçindekiler

1. ÖĞRENME ALANI

Birlikte Yaşamak.....	3
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	28
Açık Uçlu Sorular	31

2. ÖĞRENME ALANI

Evimiz Dünya	33
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	55
Açık Uçlu Sorular	58

3. ÖĞRENME ALANI

Ortak Mirasımız	61
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	95
Açık Uçlu Sorular	99

4. ÖĞRENME ALANI

Yaşayan Demokrasimiz.....	101
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	129
Açık Uçlu Sorular	132

5. ÖĞRENME ALANI

Hayatımızdaki Ekonomi	135
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	154
Açık Uçlu Sorular	156

6. ÖĞRENME ALANI

Teknoloji ve Sosyal Bilimler	159
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	183
Açık Uçlu Sorular	185

Cevap Anahtarı.....	187
---------------------	-----

birlikte yaşamak

1. ***öğrenme alanı***

ÖĞRENME ÇIKTILARI

Birlikte Yaşamak

- Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme
- Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme
- Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme

21

etkinlik

6

**öğrenme çıktısı
değerlendirme
testi**

1

**öğrenme alanı
değerlendirme
sınavı**

10

**açık uçlu
soru**

1

öğrenme alanı

- Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme

- Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

- Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme

İletişim	Bireylerin karşılıklı bilgi, duygu ve düşüncelerini çeşitli yollarla paylaşmasıdır.
Davranış	Canlıların bir duruma, kişiye veya olaya karşı gösterdikleri tepki ya da eylemdir.
Sosyal hayat	İnsanların aileleri, arkadaşları ve toplumdaki diğer kişilerle iletişim kurarak birlikte yaşadığı ve çeşitli etkinliklere katıldığı yaşam alanıdır.
Etkili iletişim	Düşünce ve duyguları açık, anlaşılır ve saygılı şekilde başkalarına aktarma ve karşındakini dikkatle dinleme sürecidir.
Kitle iletişimi	Geniş bir insan topluluğuna aynı anda bilgi, haber veya eğlence ulaştırmayı amaçlayan iletişim türüdür. Gazete, radyo, televizyon, genel ağ siteleri ve sosyal medya kitle iletişim araçlarına örnektir.
Toplum	Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve ortak temel çıkarlarını korumak için iş birliği yapan insanların tümü.
Fırsat eşitliği	Sunulan olanaklardan herkesin ayırım yapılmaksızın eşit biçimde yararlanması.
Özel gereksinim	Bireyin fiziksel, zihinsel, ruhsal, duysal veya sosyal alanlarda yaşatlarına göre belirgin farklılık göstermesi ve diğer bireylerle eşit fırsatlara sahip olabilmesi için ek destek ve düzenlemelere ihtiyaç duyması durumudur.
Tutum	Kişinin bir kişi, olay veya duruma yönelik duygu, düşünce ve davranış eğilimidir.
Grup	Görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünü.

A

Aşağıda verilen açıklamalardan hareketle kavramları tamamlayınız.

1

Duygu, düşünce ve bilgilerin akla
gelebilecek her türlü yolla başkala-
rına aktarılmasıdır.

□ □ E □ □ □ □ M

2

Duygu ve düşüncelerin jest ve mi-
mikler yoluyla sözsüz olarak ifade
edilmesidir.

□ E □ E □ □ □ □ □ □

3

Bir kişinin, kendini karşıdaki kişinin
yerine koyarak onun duygu ve düşün-
celerini anlamaya çalışmasıdır.

□ □ P □ □ □ □ i

4

Kişinin duygu ve düşüncelerini kar-
şıdaki kişiyi suçlamadan ve yar-
gılamadan anlatmasıdır.

□ E □ □ □ □ □ □ □ □

5

Duygu ve düşüncelerin el, kol, baş
ve beden hareketleriyle anlatılma-
sıdır.

□ □ E □ □ □

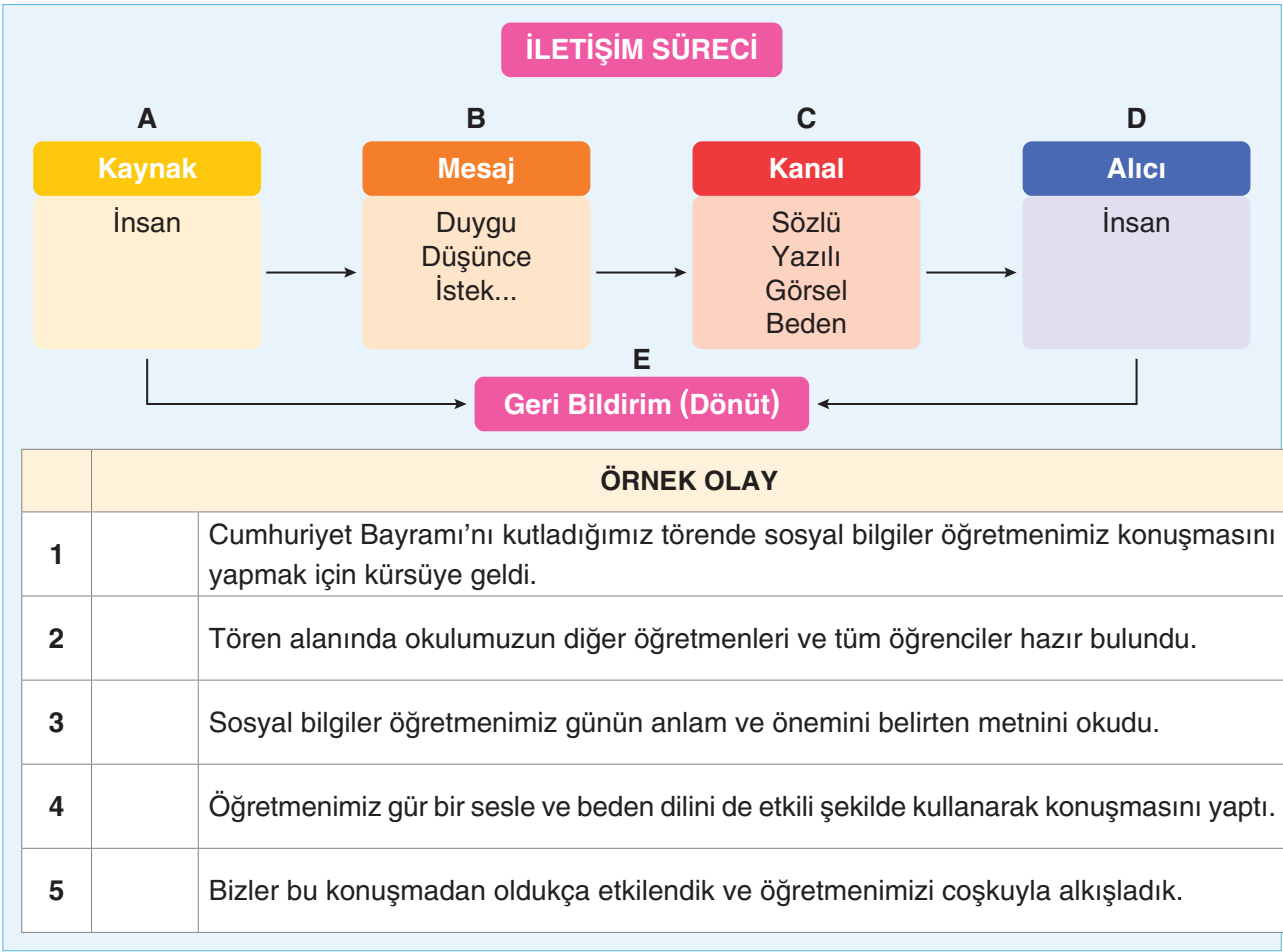
B

Aşağıda verilen örnekler ile bu örneklerin ait olduğu sözlü, yazılı ve sözsüz iletişim türlerini eşleştiriniz.

İLETİŞİM ÖRNEĞİ	YAZILI	SÖZLÜ	SÖZSÜZ
1. Ali'nin okuldan eve gittiğinde annesine "Merhaba anneciğim." demesi			
2. Bilgen'in yurt dışındaki kuzenine cep telefonundan mesaj atması			
3. Ayşe'nin kendisine kötü davranan kardeşine kızgın kızgın bakması			
4. Askere giden Hakan'ın yakınlarına mektup göndermesi			
5. Mehtap Hanım'ın uzun yıllar sonra gördüğü arkadaşına gülümsemesi			
6. Ömer'in evlerine gelen misafirlerine "Hoş geldiniz!" demesi			

C

Aşağıda verilen iletişim süreci grafiğini takip ederek metindeki boşluklara uygun harfleri yazınız.

D

İyi bir dinleyicinin özellikleri arasında yer alan cümleleri "✓", yer almayanları ise "x" sembolü ile işaretleyiniz.

 a	Dinlerken vereceği cevabı düşünmez.	 b	Son sözü söylemek için çaba sarf eder.	 c	Konuşmacının sözünü kesmeden dinler.	 d	Yargılamadan, suçlamadan dinler.
 e	Dinlerken başka işlerle uğraşır.	 f	Konuşmacı ile göz teması kurar.	 g	Konuşanın sözünü sık sık keser.	 h	Vücut diliyle (öne eğilme vb.) destek verir.

E

Aşağıdaki metni okuyunuz, yapılan iletişim hatalarını “✓” ile işaretleyiniz.

Ayşe, Göktuğ ve Nazlı okulun bahçesinde sohbet etmektedirler. Yanlarına gelen Ahmet, Ayşe'ye dönerek:

— Ne haber, dişlek? Nasılsın? diyerek selam verir.

Söze Göktuğ karışır:

— Niye öyle diyorsun? Yakışıyor mu sana?

Ahmet bu sefer de Göktuğ'a:

— Gözlük! Sana ne oluyor? Sen niye alındın hemen?

Göktuğ sinirlense de cevap vermez. Ama bu sefer de Nazlı yerinde duramaz:

— Ahmet, neden sürekli ismimizin yerine başka sözcükler kullanıyorsun? Hâlbuki hepimizin adını biliyorsun.

Ahmet, Nazlı'nın tepkisi karşısında sinirlenir ve Nazlı'ya

dönerek:

— Sana fikrini soran oldu mu? Çokbilmiş!

a.	Lakap takmak	☐	b.	Küçümseyici tavır takınmak	☐
c.	Öğüt vermek	☐	d.	Alay etmek	☐
e.	Empati eksikliği	☐	f.	Öz saygıyı geliştirici dil	☐

F

Aşağıda verilen cümlelerde kullanılan atasözleri ve deyimlerden olumlu iletişime örnek olanları “✓”, olumsuz iletişime örnek olanları ise “X” ile işaretleyiniz.

a

Arkadaşımin insanları çok kolay ikna ettiğine şahit oluyorum. Ne de olsa tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

☐

b

Sokakta konuşan iki kişi birbirine ağza alınmayacak sözler söyledi.

☐

c

Annemin bana söyledikleri bir kulağımdan girip ötekenden çıktı.

☐

d

Kardeşim o kadar güzel konuşuyordu ki âdeta ağzından bal damlıyordu.

☐

G

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan iletişim dilini işaretleyiniz.

1 "Yatağını düzeltmeden evden çıkmışsın." Sen dili Ben dili	2 "Planlar son anda değiştirildiğinde uyum sağlamakta zorlanıyorum." Sen dili Ben dili	3 "Odanı hep dağınık bırakıyorsun, ben topluyorum." Sen dili Ben dili	4 "Konuşmam kesildiğinde düşüncelerimin önemsenmediği hissine kapılıyorum." Sen dili Ben dili
5 "Yüksek sesle konuşulduğunda dikkatim dağılıyor." Sen dili Ben dili	6 "Söylenenleri anlayamadığımda kendimi üzgün hissediyorum." Sen dili Ben dili	7 "Her zamanki gibi ödevlerini evde unutmuşsun." Sen dili Ben dili	8 "Çok gürültü yapıyorsunuz. Susun artık!" Sen dili Ben dili

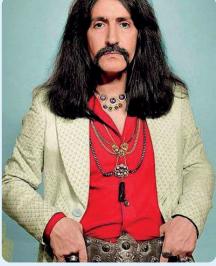
H

Aşağıda verilen örnek cümlelerden iletişimi olumlu etkileyen davranışları "✓", olumsuz etkileyen davranışları ise "X" sembolü ile işaretleyiniz.

1 Can kulağıyla dinlemek. ☐	2 Sürekli eleştirmek. ☐
3 Ben dili ile konuşmak. ☐	4 Empati kurmak. ☐
5 Sen dili ile konuşmak. ☐	6 Tehdit etmek. ☐

1.

Üç dili ana dili gibi konuşan Barış Manço'nun sürekli vurguladığı bir cümle vardı: "İnsanın hayatta öğrenmesi gereken tek dil, tatlı dil..."

Buna göre, Barış Manço'nun vurguladığı dili tercih eden bireylerin iletişim kurarken;

- I. anlayışlı olma,
- II. empati kurma,
- III. ön yargılı yaklaşma

özelliklerinden hangilerine sahip olması beklenir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Sözlü iletişimde duygu durumumuz, ses tonumuz, vücut hareketlerimiz, yüz ifadelerimiz, konuşmanın içeriği kadar etkili olabilir.

Buna göre,

- I. İletişim yalnızca söz ya da yazıdan ibaret değildir.
- II. Jest ve mimikler iletişimin önemli bir parçasıdır.
- III. Sesin alçalması veya yükselmesi iletişim sürecini etkilemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3.

Asık suratlı balcı, en ucuz ve en iyi ballar kendisinde olmasına rağmen günde bir kavanoz bile bal satamazmış. Zamanla bu durumdan rahatsız olmaya başlamış ve sebebini araştırmaya karar vermiş. Bir bilge kişiye gitmiş. Bilgeye durumu anlatmış ve ona "Bunun sebebi nedir?" diye sormuş. Bilge kişi de "Sen dükkânda bal satıyorsun ama suratın sirke satıyor. Yüzün gülsün, dilinden güzel sözler dökülsün." demiş.

Bilge kişinin sözünden hareketle balcı için,

- I. Müşterileriyle etkili bir iletişim kuramamıştır.
- II. İletişim sürecinde ben dili kullanmıştır.
- III. Gülümsemenin iletişim üzerindeki etkisini göz ardı etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Okulun son günü karneler dağıtılır ve karne de takdir belgesi alamadığını gören Aslı ağlamaya başlar. İlk dönem aynı durumu yaşayan Melisa ise "Seni anlıyorum, ilk dönem ben de takdir alamamış ve üzül müştüm. Ama gelecek yıl başarılı olacağına inanıyorum." demiştir.

Verilen konuşmalara bakıldığında Melisa hakkında,

- I. Empati kurmuştur.
- II. Arkadaşının duygularını anlamaya çalışmıştır.
- III. Deneyimini paylaşarak arkadaşına destek olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Sevgili günlük,

Bugün okuldan eve geldim, kapıdan girer girmez heyecanla anneme seslendim. Matematik yarışmasında birinci olduğumu söyleyecektim. Annem, telefonu elinden bırakmadan sosyal medyayı inceliyordu. “Hı hı.” diye bir ses çıkarıp başını salladı ve ekrana odaklanmaya devam etti. Yarışmada ne kadar heyecanlandığımı, nasıl dereceye girdiğimi anlatmak istiyordum ama fırsat bulamadım. Yüzüm asılarak odama geçtim. (Defne)

5. Defne’nin annesinin iletişimi olumsuz etkileyen tutum ve davranışlarından hangisini sergilediği söylenemez?

- A) Göz teması kurmamak
B) Tehdit etmek
C) Etkili dinlememek
D) Karşısındakini önemsememek

6. Defne’nin yüzü asılarak odasına geçmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yorgun olduğu için dinlenmek istemesi
B) Ödev yapmak için sessizliğe ihtiyaç duyması
C) Annesinin iletişime kapalı olması
D) Duygularını arkadaşlarıyla paylaşmak istemesi

7 ve 8. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Psikolog Albert Mehrabian’ın iletişim kuralına göre, bir mesajın karşı tarafa iletilmesinde ve anlam kazanmasında kelimelerin etkisi oldukça sınırlıdır. Bu kural, etkili iletişimin üç ana unsurunu şöyle ayırır:

- %7 Kelimeler: Ne söylediğimiz (konuşmanın içeriği) en az etkiye sahiptir.
- %38 Ses Tonu: Nasıl söylediğimiz (sesin hızı, vurgusu) orta derecede etkilidir.
- %55 Beden Dili: Jestler, mimikler ve duruş en büyük etkiye sahiptir.

7. Aşağıdaki kişilerden hangisinin kurduğu iletişimin etkisinin daha fazla olması beklenir?

- A) Bir doktorun hastasına tedavi sürecini sakın ve güven veren bir tonla açıklaması
B) Bir sunucunun, televizyon programında metne bağlı kalarak haberleri sunması
C) Teknik direktörün basın toplantısında el, kol ve yüz hareketlerini kullanması
D) Sosyal bilgiler öğretmenin ders kitabındaki metni okuması

8. Beden dili unsuru için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) En belirleyici
B) Orta derecede etkili
C) Etkisi olmayan
D) En az etkiye sahip

1.

Nasreddin Hoca, eşeği ile cemaatin önünde gittiğinde, onlara sırtını döndüğü için sıkıntı duymaktadır. Cemaatin arkasından yürümesi ise saygınlığı ile bağdaşmamaktadır. Nasreddin Hoca, bu duruma bir çözüm bulmak ister ve eşeğine ters binmeye karar verir. Böylece hem cemaatin yüzünü görebilecek hem de saygınlığını koruyabilecektir. Ancak bu sefer de cemaat, hocanın eşeğe ters binmesine güler ve alay eder. Nasreddin Hoca, bu duruma dayanamaz ve eşeğine normal şekilde biner ve yola devam eder.

Verilen metinden hareketle Nasreddin Hoca ile ilgili,

- I. İletişimde göz teması kurmaya dikkat etmiştir.
- II. İletişimin karşılıklı olmasını önemsemiştir.
- III. Kendi düşüncelerini karşısındakilere kabul ettirmeye çalışmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Empati, karşısındaki bireyin içinde bulunduğu ruh hâlini anlama çabasıdır.

Buna göre, sınavda istediği puanı alamayan bir öğrenciye aşağıdakilerden hangisi söylendiğinde empatik bir davranış sergilenmiş olur?

- A) Sınava yeterince çalışmıyor ve düşük puan alıyorsun.
- B) Geçenki sınavda ben de düşük not almıştım, üzüntünü anlıyorum.
- C) Üzülme, bir dahaki sınavda daha başarılı olursun.
- D) İyi bir puan istiyorsan daha çok çalışmalısın.

3.

İyi bir dinleyici olduğumu düşünüyorum. Çünkü; (I) Konuşmacının sözlerini sonuna kadar ve dikkatli bir şekilde dinlerim. (II) Karşımdaki kişiyi anladığımı jest ve mimiklerimle göstermeye çalışırım. (III) İlgimi çeken konuları dikkatle dinlerken ilgimi çekmeyen konuları ise duymazdan gelirim. (IV) Konuşmacının içinde bulunduğu ruh hâlini, onun duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırım.

Verilen konuşmayı yapan kişinin numaralı bölümdeki davranışlarından hangisi iyi bir dinleyiciye ait özellik olamaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

4.

İletişimde ön yargı, iletişim sürecinde karşımdaki kişiye veya mesaja ilişkin önceden oluşturduğumuz olumlu veya olumsuz yargıdır. Ön yargılar, iletişimi etkileyen engellerden biridir. Çünkü ön yargılı olduğumuzda, karşımdaki kişiye veya mesaja tarafsız bir şekilde yaklaşamayız. Ön yargılarımız, algımızı ve anlamamızı bozar.

Buna göre, iletişimde ön yargıyı kırmak için aşağıdakilerden hangisinin yapılması uygun değildir?

- A) İnsanları oldukları gibi kabul etmek
- B) Farklılıklara saygı duymak
- C) Bireysel çıkarlarımızı ön planda tutmak
- D) Karşımdaki kişiyi anlamaya çalışmak

5.

SEN DİLİ	BEN DİLİ
Kişi kendini kısıtılmış hisseder.	Kişiyi savunmaya itmez.
Kişi konuşmaktan kaçınır.	Kişi konuşmaya istekli olur.
Yargılayıcı, eleştirici ve suçlayıcıdır.	Olumlu bir iletişim türüdür.

Tabloda verilenlerden hareketle,

- I. Derse sürekli geç kalıyorsun.
- II. Odanı toplaman gerektiğini düşünüyorum.
- III. Bu konuda dikkatli davranmıyorsun.
- IV. Böyle söylediğinde üzülüyorum.

ifadelerinden hangileri “sen dili”ne örnek olabilir?

- A) I ve III B) II ve III C) I ve IV D) II ve IV

6.

İnsanların yerine kendimizi koyarak onların neler yaşadığını anlamaya çalışmak iletişimde çok önemli bir etkidir.

İnsanlar ile etkili iletişim kurmanın en önemli adımı karşımızdaki kişiyi anlamaya çalışmaktır.

Verilen açıklamalar iletişimdiki hangi kavramın önemi ile ilgilidir?

- A) Empati kurmanın B) Açık sözlü olmanın
C) Kısa ve öz konuşmanın D) Etkili dinlemenin

7.

Ayşe Hanım akşam evde dinlenip kitap okurken çocukları Mert ve Zeynep salonda top oynamakta, yüksek sesle konuşmaktadırlar. Ayşe Hanım, daha fazla dayanamaz ve çocuklarına iki farklı tepki verir:

- I. Tepki:** “Yeter artık! Hiç durmadan gürültü yapıyorsunuz!”
II. Tepki: “Bu kadar gürültü olduğunda rahatsız oluyorum ve kitabımı okuyamıyorum. Biraz daha sessiz olursanız sevinirim.”

Verilen iki farklı tepki değerlendirildiğinde Ayşe Hanım hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İlk tepkisi yakınlığı azaltıcı, anlaşmazlığı artıcıdır.
B) İkinci tepkide duygularını ifade etmiştir.
C) İlk tepkide sen dili, ikinci tepkide ben dili kullanmıştır.
D) İlk tepkide davranışın kendisini somut olarak nasıl etkilediğini açıklamıştır.

A

Özel gereksinimli bireye ait aşağıdaki haberdan yola çıkarak onun kişilik özelliklerini “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

Pekin 2008 Paralimpik Oyunları

Altın Madalya Kazanan Türk Sporcu

Gizem GİRİŞMEN
Okçuluk (Klasik Yay)

Gizem Girişmen, Pekin 2008 Paralimpik Oyunları'nda okçuluk klasik yay kategorisinde Çinli rakibini yendi. Paralimpik Oyunları tarihinde Türkiye'ye altın madalya kazandıran ilk kadın sporcu oldu.

a

Zorluklar karşısında
pes etmemiştir.

b

Azimli bir duruş
sergilemiştir.

c

Karamsar
davranmıştır.

d

Pozitif bakış açısına
sahiptir.

e

Gayretli ve
çalışkandır.

B

Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliği sağlamaya yönelik uygulamaların hangi alanla ilgili olduğunu işaretleyiniz.

AÇIKLAMALAR	Eğitim	Sağlık	İstihdam	Ulaşım
1. İş yerlerinde esnek çalışma saatleri uygulanmalıdır.				
2. Toplu taşıma araçlarında durak bilgileri hem görsel hem işitsel olarak verilmelidir.				
3. Ders materyalleri büyük puntıyla, kabartma yazıyla veya dijital erişime uygun formatlarda sunulmalıdır.				
4. Hastanelerde muayene ve tedavi hizmetlerine erişim kolaylaştırılmalıdır.				
5. Rampalı ve asansörlü okul binaları yapılmalıdır.				

C

Toplumda özel gereksinimli bireylere karşı sergilenmesi gereken tutum ve davranışlardan doğru olanları “✓”, yanlış olanları ise “X” ile işaretleyiniz.

a

Özel gereksinimli bireyleri toplumun ayrılmaz bir parçası olarak görmeliyiz.

b

Yardıma ihtiyaçları olduğunda onların onayı olmadan yardım etmeliyiz.

c

Onlara empatiyle yaklaşmalıyız.

d

Kendi kararlarını vermelerine fırsat tanımalıyız.

e

Sağlık bilgilerini izin almadan paylaşmalıyız.

D

Aşağıdaki açıklamaları okuyarak ilgili temel hak ve özgürlükleri doğru seçeneklerle eşleştiriniz.

a.

Kişinin kendi görüşlerini serbestçe oluşturma, görüşlerini başkalarına sözlü, yazılı veya başka yollarla aktarma ve farklı fikirleri araştırma ile paylaşma hakkıdır.

Eğitim ve öğrenim hakkı

Düşünce ve ifade özgürlüğü

Sağlık hakkı

Kişi dokunulmazlığı

b.

Bir kişinin bilgiye erişim, öğrenme fırsatlarına katılma, beceri ve yeteneklerini geliştirme ve toplumsal hayata katılmak için gereken temel bilgi ve öğretim olanaklarına erişme hakkıdır.

Eğitim ve öğrenim hakkı

Düşünce ve ifade özgürlüğü

Sağlık hakkı

Kişi dokunulmazlığı

c.

Her bireyin zorla müdahale veya kötü muameleden korunma hakkıdır.

Eğitim ve öğrenim hakkı

Düşünce ve ifade özgürlüğü

Sağlık hakkı

Kişi dokunulmazlığı

d.

Bireylerin beden ve ruh durumunu koruyup iyileştirmek için gerekli tıbbi hizmetlere ve rehabilitasyona erişme hakkıdır.

Eğitim ve öğrenim hakkı

Düşünce ve ifade özgürlüğü

Sağlık hakkı

Kişi dokunulmazlığı

E

Aşağıda verilen soruların cevabı olan kavramları işaretleyiniz.

1 Bireysel özellikleri nedeniyle eğitimde veya günlük yaşamda ek destek ve düzenlemeye ihtiyaç duyan kişilere ne ad verilir? Özel gereksinimli birey Yoksul birey	2 Kişilerin özellikleri ne olursa olsun eğitim, istihdam ve hizmetlerden eşit biçimde yararlanabilmesine ne ad verilir? Cinsiyet ayrımcılığı Fırsat eşitliği	3 Fiziksel, görme veya zihinsel yetersizliği bulunan sporcuların katıldığı, dört yılda bir düzenlenen spor organizasyonunun adı nedir? Paralimpik Oyunları Avrupa Futbol Şampiyonası
4 İşe alım süreçlerinde ayrımcılığı önleyen düzenlemeler yapılması hangi alanla ilgilidir? Sağlık İstihdam	5 Özel gereksinimli bireylerin okul, ulaşım ve iş yerleri vb. alanlara bağımsız ve güvenli şekilde erişebilmeleri durumuna ne denir? Dijital erişilebilirlik Fiziksel erişilebilirlik	6 Özel gereksinimli bireylere gündüz bakım hizmeti vererek ailelerine zaman kazandıran kuruluşun adı nedir? Umut Evleri Gündüz Bakım Merkezleri

F

Özel gereksinimli bireylere sağlanacak fırsat eşitliğinin faydaları arasında yer alan cümleleri “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

1 Bireyler kendini geliştirir.	2 Barış ve huzur ortamı oluşturur.
3 İnsanların öz güveni azalır.	4 Ayrımcılık azalır.
5 Kişiler hayallerine ulaşırlar.	6 Üretkenlik düşer.
7 Sanat, spor gibi alanlarda farklı yetenekler ortaya çıkar.	8 Sosyal bağların güçlenmesi sağlanır.

1.

Ahmet, sabah saatlerinde tekerlekli sandalyesiyle evden çıkarken apartman girişindeki rampa ve özel gereksinimli birey asansörü sayesinde otobüse zamanında yetişmiştir. Böylece işine kolayca gidip gelebilen Ahmet, kendini daha mutlu hissetmektedir.

Bu bilgi özel gereksinimli bireylerin hangi alanda desteklendiğine kanıt olarak gösterilebilir?

A) Sağlık

B) Eğitim

C) Ulaşım

D) Kültür

2.

Özel gereksinimli bireylerin kamu binaları, okullar, parklar, ulaşım ve iş yerlerine bağımsız ve güvenli şekilde erişebilmesini sağlayan düzenlemeler bütününe fiziksel erişilebilirlik adı verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi fiziksel erişilebilirlik amacıyla yapılan çalışmalar arasında yer almaz?

A) Özel gereksinimli birey rampaları

B) İşaret dili tercümanlığı

C) Geniş kapılar

D) Özel gereksinimli birey asansörleri

3.

Timur (Timurlenk), askerî dehası ve başarılı seferleriyle tanınır. 1402 yılında Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid ile yaptığı Ankara Savaşı'nı kazanarak Osmanlı Devleti'nin geçici olarak zayıflamasına neden olmuştur. Timur'un adındaki 'Lenk' lakabı Farsçada 'aksak' anlamına gelir. Savaşlar sırasında ayağından ve elinden yaralar almasına rağmen ülkeler fethederek tarihte silinmez bir iz bırakmıştır.

Buna göre Timur hakkında,

I. Fiziksel yetersizliğine rağmen güçlü bir irade göstermiştir.

II. Özel gereksinimli olması karamsar olmasına sebep olmuştur.

III. Askerî alanda başarılı bir kişiliğe sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

4.

Fırsat eşitliği insanların doğdukları yer, cinsiyetleri, ailelerinin ekonomik durumu ya da sahip oldukları özellikler ne olursa olsun aynı haklara sahip olmaları anlamına gelir.

Aşağıdakilerden hangisi fırsat eşitliği ilkesine örnek olarak gösterilemez?

A) Her çocuğun okula erişim ve benzer öğrenme kaynaklarından yararlanabilmesi

B) İşe alımda ayrımcılık yapılmaması; aynı işe aynı ücretin verilmesi

C) Özel gereksinimli bireylere yönelik erişilebilir kamu binalarının inşa edilmesi

D) Temel sağlık hizmetlerine varlıklı insanların daha kolay ulaşabilmesi

5.

Ülkemizdeki bir iş yeri, erişilebilirlik programı uygulayarak özel gereksinimli çalışanları için kolaylıklar sağladı. Rampalı giriş, geniş kapılar, alçaltılmış butonlar ve kaymaz zemin günlük ulaşımı kolaylaştırdı. Servis araçlarına tekerlekli sandalye bağlama aparatları ve görsel duyuru sistemleri kondu. Toplantılarda işaret dili ve yazılı özet sağlandı.

Bu haberden hareketle,

- I. Erişilebilirlik konusunda yatırım gerekli tedbirler alınmıştır.
- II. Özel gereksinimli bireylerin ihtiyaçları göz ardı edilmiştir.
- III. Özel gereksinimli çalışanların iş yaşamına katılımı kolaylaştırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

6. İş yerinin yaptığı uygulamalar aşağıdakilerden hangisini güçlendirmeye yöneliktir?

- A) Fırsat eşitliğini B) Çevre bilincini
C) Kültürel değerleri D) Medya okuryazarlığını

7.

Çanakkale Anzak Koyu Yüzme Yarışı

Batuhan Eruçar (Millî Yüzücü)

Serebral palsy nedeniyle doğuştan özel gereksinimli olan Batuhan Eruçar doktor tavsiyesiyle yüzmeye başladı. Yüksek performansı ile birçok yarışmada madalyalar kazandı.

Bugüne kadar 120'den fazla madalya kazanan Eruçar'ın en önemli başarısı, Çanakkale Anzak Koyu Yüzme Yarışı'nı özel gereksinimli tek sporcu olarak tamamlamasıdır.

Buna göre Batuhan Eruçar hakkında,

- I. Katıldığı yarışmalardan ödüller alarak dönmüştür.
- II. Kazandığı kupaların tamamını uluslararası düzeyde elde etmiştir.
- III. Özel gereksinimli bireyler için ilham kaynağı olacak başarılarla imza atmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

1.

Sare Aydın – Psikiyatri Uzmanı

Doğuştan paraplejik (felç) olan Sare, Aydın özel gereksinimi nedeniyle 11 yaşına kadar okula gönderilmedi. Okula başladığında büyük başarı göstererek sınıf atladı, ilkokulu ve liseyi birincilikle bitirdi. Çocukluk hayali olan tıp eğitimini Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesinde birincilikle tamamladı. Aydın, karşılaştığı güçlükler karşısında pes etmeyerek tıp alanında örnek bir başarı hikâyesi oluşturdu.

Metinden hareketle Sare Aydın'ın aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisine sahip olduğu söylenemez?

- A) Karamsar B) Azimli
C) Çalışkan D) Kararlı

2. Özel gereksinimli bireyler, bazı hizmetlere erişimde çeşitli zorluklarla karşılaşabilir. Bir yere ulaşmada, gıda, barınma ve sağlık gibi temel ihtiyaçlara erişimde zorluklar yaşarlar.

Aşağıdakilerden hangisi özel gereksinimli bireylerin sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmaya yönelik bir uygulamadır?

- A) Uzun süreli bakım hizmetleri için maddi yardım ve sigorta düzenlenmek
B) Ders materyallerini büyük puntolu, kabartma veya dijital erişilebilir formatta sunmak
C) Tren ve metro istasyonlarına asansör, rampalar ve özel gereksinimliler için erişim yolları yapmak
D) İşe alım süreçlerinde ayrımcılığı önleyen düzenlemeler hazırlamak

3.

- Özel gereksinimli bir yüzücü birçok yarışta başarı kazanabilir.
- Yürüme yetersizliği olan bir öğrenci doktor olabilir.
- Kolları olmayan bir kişi ressam olabilir.

Verilen örneklerden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kişiler yetenekleri ve çabalarıyla istedikleri alanda başarılı olabilirler.
B) Özel gereksinimli olmak başarıya engel değildir.
C) Başarı için fiziksel özellikler tek başına belirleyicidir.
D) Bireylerin farklı alanlarda yetenekleri olabilir.

4.

Özel gereksinimli bireyler; fiziksel, zihinsel, duygusal ya da gelişimsel olarak diğer insanlardan farklı ihtiyaçlara sahip olan kişilerdir.

Aşağıdakilerden hangisi özel gereksinimli bireylere yaklaşırken sergilenecek tutum ve davranışlar arasında yer almaz?

- A) Empati kurmak
B) Saygılı ve nazik olmak
C) Kırıcı bir dil kullanmamak
D) Kişiyi yetersizliğiyle tanımlamak

5.

Ampute Millî Futbol Takımı üst üste üçüncü kez Avrupa şampiyonu

Ampute Millî Takım: Uzun (kol veya bacak) kaybı yaşamış sporculardan oluşan ve uluslararası müsabakalarda ülkeyi temsil eden millî takımdır.

2024 Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası'nın finalinde İspanya'yı 3-0 yenen Türkiye, üst üste üçüncü kez kupayı kazandı. Fransa'da oynadığı 6 maçı da kazanan Türkiye, Avrupa şampiyonalarında "namağlup" takım ünvanını da korudu.

Verilenlerden hareketle,

- I. Futbolcular azim ve kararlılıkla mücadele etmişlerdir.
- II. Üst üste üç kez şampiyon olunması, takımın istikrarını göstermektedir.
- III. Futbol, özel gereksinimli bireylerin sosyal hayata katılımını güçleştirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

6. Buna göre, özel gereksinimli bireylerin hangi alanda gelişim göstermesi için destek sağlanmıştır?

- A) Sanat B) Spor C) İş dünyası D) Eğitim

7.

GENEL AĞ HABERİ

Fethiye'de Halk Plajları Erişilebilir Hâle Getirildi

Özel gereksinimli bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmak ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak amacıyla halk plajları engelsiz plajlar hâline getirildi. Böylece özel gereksinimli bireylerin denizden rahatça faydalanabilmeleri sağlandı.

Genel ağ haberinde yer alan bu çalışmaların özel gereksinimli bireylerle ilgili;

- I. fiziksel erişilebilirliği artırmak,
- II. yaşam kalitesini yükseltmek,
- III. fırsat eşitliği oluşturmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

A

57. Alay ile ilgili verilen bilgilerden hareketle Türk milletinin millî meseleler karşısında sahip olduğu değerleri “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

57. Alay (Çanakkale Savaşları)

Çanakkale Savaşları sırasında, Mustafa Kemal Paşa komutasındaki 19. Tümen'e bağlı 57. Alay, büyük bir kahramanlık göstermiştir. Arıburnu'ndan gelen top sesleri üzerine Mustafa Kemal, 57. Alay'ı hızla bölgeye sevk etmiştir. Düşmanın sayıca üstün kuvvetlerine karşı savaşan askerlerimiz, ağır kayıplar vermelerine rağmen geri çekilmemişlerdir. Mustafa Kemal'in "Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum." sözüyle askerler, vatan için canlarını ortaya koyarak tarihe geçmiştir. İngiliz General Hamilton bile Türk askerinin direnişini hayranlıkla ifade etmiştir.

a Fedakârlık

b Vatanseverlik

c Millî duyarlılık
eksikliği

d Bağımsızlığa
düşkünlük

e İnanç ve
kararlılık

B

Aşağıda verilen açıklamalardan hareketle kavramları tamamlayınız.

1

Bir milletin varlığını ilgilendiren, toplumun tamamını etkileyen ve devlet ile halkın birlikte çözüm aradığı önemli sorunlardır.

İ
E

2

Bir milleti diğer milletlerden ayıran; ortak dil, tarih, kültür, vatan ve değerlerin oluşturduğu özelliklerin bütünüdür.

İ
İ

3

Anayasal düzeni veya seçilmiş yönetimi zor kullanarak değiştirmeye yönelik yasa dışı kalkışmadır.

A
İ İ İ

4

Türk milletinin bağımsızlığını ve vatanın bütünlüğünü korumak amacıyla verdiği mücadeledir.

İ
Ü A E

C

Halkımızı gururlandıran başarı örneklerinin ilgili olduğu alanı işaretleyiniz.

1.

Türkiye A Millî Erkek Basketbol Takımı, EuroBasket 2025'te önemli bir başarıya imza attı. Millîler, turnuvada üst üste çıktığı 8 karşılaşmayı kazanarak EuroBasket tarihindeki en uzun galibiyet serisine ulaştı ve dikkat çekici bir performans sergiledi.

Sanat

☐

Spor

☐

Bilim

☐

2.

Prof. Dr. Aziz Sancar, DNA onarımı mekanizmaları üzerine yaptığı çığır açıcı çalışmalarla 2015 Nobel Kimya Ödülü'ne layık görülmüştür. Bu ödül, Türk milletine büyük bir gurur yaşatmıştır.

Sanat

☐

Spor

☐

Bilim

☐

3.

Alper Gezeravcı, Türkiye'nin ilk insanlı uzay görevine katılan astronottur. Aksiyonel Ax-3 görevinde Uluslararası Uzay İstasyonuna giderek yaklaşık 21 gün boyunca bilimsel deneylere katılmıştır. Görevi boyunca Türk bayrağı ve kültürel semboller taşıyarak milletimizi gururlandırmış, Türk gençlerine ilham kaynağı olmuştur.

Spor

☐

Havacılık

☐

Edebiyat

☐

4.

Türkiye'nin yerli otomobil girişimi olan TOGG, elektrikli otomobil ve yedek parçalarını üretmektedir. Projenin seri üretime geçmesi Türkiye'nin otomotivde dışa bağımlılığını azaltmıştır.

Sanayi

☐

Havacılık

☐

Sanat

☐

5.

İstanbul kemençesinin usta sanatçılarından Derya Türkan, geleneksel Türk müziğini modern yorumlarla dünyaya tanıtan çalışmalarıyla bilinmektedir. Sanatçı, Türk klasik ve halk müziğini dünya sahnesine taşıyan çalışmalarıyla Türkiye'nin kültürel mirasını başarıyla temsil etmektedir.

Spor

☐

Sanat

☐

Bilim

☐

D

Aşağıda verilen soruları doğru şekilde cevaplayınız.

Mete Gazoz, 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda okçuluk branşında altın madalya kazanarak Türkiye'ye olimpiyat şampiyonluğu sevincini yaşatmıştır.

1. Bu olayın Türk milletinde yaşattığı duygular neler olabilir?

- a. Gurur ☐ b. Mutluluk ☐ c. Karamsarlık ☐
 d. Millî aidiyet ☐ e. Duyarsızlık ☐ f. Takdir ☐

2. Bu başarının ardından Türk milletinin hangi tutum ve davranışları davranışları sergilemesi beklenir?

- a. Sosyal medyada destekleyici paylaşımlarda bulunur. ☐
 b. Coşku ve övgüyle sahiplenici bir tutum sergiler. ☐
 c. Türkiye genelinde gündem olmasını sağlar. ☐

E

Çanakkale Savaşları ve 15 Temmuz Darbe Girişimi sırasında Türk toplumunun tutumlarını benzerlikleri ve farklılıkları açısından değerlendiriniz.

AÇIKLAMALAR	Benzer	Farklı
1. Halk, vatanın bütünlüğünü ve bağımsızlığını korumak için birlik olmuştur.		
2. Çanakkale Savaşı daha uzun sürerken 15 Temmuz darbe girişimi kısa sürede bastırılmıştır.		
3. Çanakkale Savaşı'nda iletişim ve haberleşme daha sınırlıyken, 15 Temmuz'da teknoloji ve medya etkili kullanılmıştır.		
4. Fedakârlık ve cesaret örneği gösterilmiş, insanımız canını ortaya koymaktan çekinmemiştir.		
5. Çanakkale Savaşı'nda mücadele işgalci devletlere karşı, 15 Temmuz'da ise devlet içindeki darbecilerin girişimine karşı verilmiştir.		
6. Çanakkale'de teşkilatlı bir askerî savunma yapılmış; 15 Temmuz'da sivil halk ve devlet kurumlarının birlikte mücadelesi ön plana çıkmıştır.		

F

Aşağıda verilen soruyu okuyunuz. Doğru cevapları “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

Eren Bülbül ve Jandarma Astsubay Ferhat Gedik, 2017 yılında Trabzon’un Maçka ilçesinde teröristlere karşı yürütülen operasyonda şehit oldular. O yıl Eren henüz 15 yaşında bir öğrenciydi, Ferhat Gedik ise vatani için görev yapan bir askerdir. İkisi de cesaretleriyle Türkiye’nin yüreğinde yer etti.

1.

Verilen metinde Eren Bülbül ve Ferhat Gedik’in millî meseleler karşısında nasıl bir tutum sergiledikleri söylenebilir?

- a. ☐ Vatansever b. ☐ Millî değerlere bağlı c. ☐ Fedakâr
- d. ☐ Millî meselelerden uzak e. ☐ Sorumluluk bilinci yüksek

G

Verilen açıklamalarda doğru olanları “✓”, yanlış olanları “X” sembolü ile işaretleyiniz.

AÇIKLAMALAR	✓	X
1. Türk toplumunun millî meseleler karşısında en belirgin özelliği yardımlaşma ve dayanışma ile hareket etmesidir.		
2. Uluslararası turnuvalarda elde edilen başarılar toplumda coşku, gurur ve kıvanç duygusu oluşturmuştur.		
3. Millî kimlik, bireyin geçmişiyle bağ kurmasını zorlaştırır.		
4. 6 Şubat depremlerinde Türk milleti dayanışma ve yardımlaşma örneği göstermiştir.		
5. Ülkenin karşı karşıya kaldığı afetlerde vatandaşların seferber olması, toplumdaki dayanışma ve ortak sorumluluk bilincini zayıflatan bir davranıştır.		
6. Tekalif-i Millîye Emirleri’nin uygulanmasında Türk milleti vatanseverlik, dayanışma ve fedakârlık örneği göstermiştir.		
7. İnsan millî kimliği sayesinde kim olduğunu, nereden geldiğini ve hangi değerlere sahip olduğunu bilir.		

1.

Tekalif-i Millîye Emirleri

Millî Mücadele Dönemi'nde Mustafa Kemal Paşa tarafından bazı emirler yayımlandı. Bu emirlerle ordunun giyinme, beslenme, cephane gibi ihtiyaçları karşılandı. Türk milleti, tüm yokluklara rağmen vatanının düşmandan kurtarılması için varını yoğunu ortaya koyup ordusunun yanında güçlü bir duruş sergiledi.

Verilen bilgilerden hareketle Türk milletinin;

- I. millî dayanışma,
- II. vatan sevgisi,
- III. fedakârlık

değerlerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2. Milletimizin birlik ve beraberliğini yansıtan millî bayramlar okullarda ve toplumun her kesiminde coşkuyla kutlanır. Sınıflar süslenir, panolar hazırlanır, şiirler okunur ve halk oyunları oynanarak ortak değerler vurgulanır. Bu etkinliklerde ülkenin kurtuluşu ve devletin kuruluşunda emeği geçen devlet adamlarımız ile şehitlerimiz saygıyla anılır.

Buna göre millî bayramlarımızla ilgili,

- I. Millî birlik ve beraberliğimizi güçlendiren önemli öğelerdir.
- II. Kutlamalar resmî kurumlarla sınırlandırılmıştır.
- III. Ortak değerlerin ön plana çıktığı günlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

3.

15 Temmuz 2016 günü Türk ordusunun içine sızmış terör örgütü üyeleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin rejimini ortadan kaldırmak istediler. Bu kişiler, halkın seçtiği yöneticileri yok sayarak ülkeyi zorla ele geçirmeye çalıştılar. Ancak o gece kadın-erkek, genç-yaşlı demeden tüm milletimiz vatanını korumak için meydanlara çıktı. Bu darbe girişimi, halkın kararlılığı sayesinde başarısız oldu. Böylece milletimiz hem demokrasiyi hem de ülkesini büyük bir tehlikeden kurtardı.

Verilenlerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halkımız demokrasiyi koruma noktasında önemli bir mücadele sergilemiştir.
- B) Ülkemize yönelik ilk darbe girişimi 15 Temmuz'da yaşanmıştır.
- C) Vatandaşlarımız millî bir mesele karşısında ortak hareket etmiştir.
- D) Halkın kararlı tutumu darbe girişiminin amacına ulaşmasını engellemiştir.

Oktay Sinanoğlu
(1935–2015)

Dünyanın En Genç Profesörlerinden Biri
26 yaşında Yale Üniversitesinde profesör olarak bilim tarihine geçti.

“Türk Einstein”
Bilimsel dehası ve dünya çapındaki başarıları nedeniyle bu ünvanla tanındı.

Çok Yönlü Çalışma Alanları
Moleküler biyoloji, kimya, matematik gibi temel bilimlerin yanı sıra Türk dili üzerine de önemli çalışmalar yaptı.

Önemli Eserleri

- Bye Bye Türkçe
- Hedef Türkiye
- Bilim Ufukları

Türkçenin Koruyucusu
Hayatı boyunca Türkçenin yabancı dillerin etkisinden korunması için büyük bir mücadele verdi.

4. Oktay Sinanoğlu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı alanlarda çalışmalar yapmıştır.
- B) Millî kültüre değer vermiştir.
- C) Millî meseleler karşısında kayıtsız kalmıştır.
- D) Ülkemizi uluslararası alanda başarıyla temsil etmiştir.

5. Oktay Sinanoğlu’nun elde ettiği başarılar sonrası Türk milletinde hangi ortak duyguların harekete geçmesi beklenemez?

- A) Millî gurur
- B) Takdir etme
- C) Duyarsızlık
- D) Minnettarlık

6. Oktay Sinanoğlu aşağıdaki alanların hangisinde ülkemizi temsil etmiştir?

- A) Bilim
- B) Spor
- C) Sanat
- D) Tarım

1.

Türk milleti, tarih boyunca zorluklar karşısında birlik ve beraberlik içinde hareket etmeyi başarmış bir millettir. Millî meseleler söz konusu olduğunda toplumun her kesimi aynı duygu ve düşüncede birleşir. Bu durum, milletimizin en güçlü yönlerinden biri olan dayanışma ruhunu ortaya koyar.

Buna göre;

- I. demokrasiye ve seçilmiş yönetime sahip çıkması,
- II. afetlerden sonra yardımlaşma faaliyetlerini gerçekleştirmesi,
- III. millî takımın başarılarını coşkuyla kutlaması

örneklerinden hangileri millî meseleler karşısında Türk milletinin birlikte hareket ettiğini gösterir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2.

Fethi Sekin, 5 Ocak 2017'de İzmir Adliyesi önündeki terör saldırısını engellerken şehit düşen polis memurumuzdur. Gösterdiği davranış sayesinde çok sayıda insanın hayatı kurtulmuş ve olayın daha büyük bir faciaya dönüşmesi engellenmiştir. Fethi Sekin'in kahramanlığı halk tarafından saygı ve minnetle anılmaktadır.

Buna göre, Fethi Sekin'in millî meseleler karşısında;

- I. vatanseverlik,
- II. cesaretlilik,
- III. fedakârlık

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

3.

Türk toplumu, tarihten gelen güçlü bir yardımlaşma ve dayanışma kültürüne sahiptir. Milletimiz, iyi ve kötü günlerde bir araya gelerek sevinçlerini çoğaltmış, hüznelerini ise azaltmıştır. 6 Şubat 2023'te yaşanan deprem felaketinde de halkımız tek yürek olmuş ve depremzedelerin yaralarını sarmak için seferber olmuştur.

Bu metinde verilmek istenen mesajı pekiştirmek için,

- I. Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
- II. Nerede birlik, orada dirlik.
- III. Söz gümüşse sükût altındır.

atasözlerimizden hangilerinin kullanılması uygundur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Birinci Dünya Savaşı'nda yenik düşen Osmanlı Devleti, galip devletlerle Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamak zorunda kalmış ve bu antlaşmanın hemen ardından Anadolu toprakları işgal edilmeye başlanmıştır. Devletin içine düştüğü çaresizlik karşısında Mustafa Kemal Paşa, milletin bağımsızlık duygusunu yeniden canlandırmak ve halkı bağımsızlık yolunda örgütlemek amacıyla harekete geçmiştir. Mustafa Kemal Paşa, Millî Mücadele'nin temellerini atmış ve bu mücadeleye milletini de davet etmiştir. Türk milleti tüm imkânsızlıklara rağmen yurdunu savunmak için seferber olmuştur. Bu dönemde milletimiz elindekini, avucundakini ordusuyla paylaşmış ve zafere ulaşmıştır.

4. Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal Paşa'nın mücadele çağrısı halkta karşılık bulmuştur.
- B) Türk milleti vatansever ve fedakâr bir tutum sergilemiştir.
- C) Mustafa Kemal Paşa dış destek alarak direnişi mümkün kılmıştır.
- D) Millî birlik duygusu Millî Mücadele'yi başarıya taşımıştır.

5. Türk milletinin millî meseleler karşısındaki tutumu hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Topyekûn çabadan çok bireysel mücadeleye önem verdiği
- B) Toplumsal dayanışma bilincinin güçlü olduğu
- C) Millî duyarlılığının zayıf kaldığı
- D) Ulusal sorunlara karşı pasif yaklaştığı

6. Göktuğ, A Millî Futbol Takımı'mızın başarısını şöyle anlatıyor:

Evet, dile kolay; A Millî Futbol Takımı, 24 yıl sonra Dünya Kupası'na katılma hakkı kazandı. Maç bittiğinde sokaklara döküldük; babamla el ele bayrak sallayarak koştuk. Herkesin yüzünde aynı gurur ve gülümseme vardı. Babamın gözleri doldu, "24 yıl sonra geldik," dedi. Eve gidince bayrağı pencereye astım, o gece rüyamda bile sahada topa vuruyordum.

Göktuğ'un anlattıklarından hareketle,

- I. Türk milleti ortak bir heyecan etrafında kenetlenmiştir.
- II. Sportif başarı toplumsal bir sevinç kaynağına dönüşmüştür.
- III. İnsanlar aidiyet duygusundan giderek uzaklaşmıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

01

Birlikte Yaşamak

1.

KAYNAK	İletin ilk çıktığı yerdir. İletiyi gönderen kişi veya topluluk olabilir.
ALICI	Kaynağın iletiyi hedef olarak seçtiği kişi veya topluluktur.
İLETİ (Mesaj)	Kaynak tarafından alıcıya aktarılan bilgi, duygu, düşünce veya istektir.
KANAL	İletin aktarılmasında kullanılan yöntemdir.
GERİ BİLDİRİM	Kaynağın ilettiği mesaja karşılık alıcıdan gelen yanıt ya da tepkidir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bir geri bildirimdir?

- A) Ela Hanım'ın öğretmen arkadaşlarına "Günaydın" demesi
- B) Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın dinleyiciler tarafından alkışlanması
- C) 2. sınıf öğrencisi Aybüke'nin derste öğretmenini dikkatle dinlemesi
- D) Teknik Direktör Montella'nın maç öncesi futbolculara taktikler vermesi

2. İbrahim, sosyal bilgiler dersinde işlenen bir konuyla ilgili kafasına takılan noktayı parmak kaldırarak öğretmenine sorar. Öğretmeni İbrahim'i sözünü kesmeden dinler ve sorusunun konuyu anlamak açısından önemli olduğunu belirtir. Daha sonra soruyu sınıftaki diğer öğrencilerin de anlayabileceği günlük yaşamdan bir örnek üzerinden açıklar. İbrahim, öğretmenin yaklaşımından memnun olur ve düşüncelerini paylaşırken kendine daha fazla güvenmeye başlar.

Verilenlere göre İbrahim'in öğretmeni hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İletişimde etkin bir dinleyici olduğuna
- B) Öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırdığına
- C) Öğrencilerinin soru sormalarını desteklediğine
- D) İletişimi akademik başarıyı yüksek öğrencilerle sınırlı tuttuğuna

3.

Emre ile Kerem, kütüphanede ders çalışmak için sözleştiler. Emre, belirlenen saatte kütüphaneye gitti, bir süre Kerem'i bekledi ancak Kerem gelmedi. Bunun üzerine onu telefonla aradı fakat ulaşamadı. Bir süre daha bekledikten sonra eve dönmeye karar verdi. Akşam saatlerinde Kerem, Emre'nin evine gelerek özür diledi. Kerem, aniden rahatsızlandığını ve ailesiyle birlikte doktora gitmek zorunda kaldığını, bu yüzden telefonuna bakamadığını anlattı. Emre, Kerem'i dikkatle dinledi, sözünü kesmedi ve onun yerinde olsa kendisinin de aynı şekilde davranacağını söyledi.

Verilen metinden hareketle yapılan aşağıdaki yorumlardan hangisi doğru değildir?

- A) Emre'nin "arkadaşının yerinde olsa aynı şeyi yapacağını" söylemesi empatiye örnektir.
- B) Taraflar, anlayışlı ve karşılıklı saygıya dayalı bir iletişim kurmuşlardır.
- C) Emre'nin Kerem'in sözünü kesmemesi etkin dinlemeye örnektir.
- D) Kerem'in haber vermemesi üzerine Emre'nin ona kızması, ben diline örnektir.

4. ■ Bunu kimse yapamayacak da sen mi yapacaksın?
■ Bu durumun sonuçlarına katlanacaksın!

Verilen cümlelerde sırasıyla hangi iletişim hatalarının yapıldığı söylenebilir?

- A) Küçümseme – Tehdit etme
B) Emir verme – Farklılıklara saygı göstermeme
C) Eleştirme – Öğüt verme
D) Karşısındakini dinlememe – Empati kurmama

5.

Tarık eve geldiğinde kardeşi Ayşe'nin ağladığını görür. Ayşe'nin yanına oturur ve ona neden ağladığını sorar. Ayşe, sınavında kötü not aldığını söyler. Tarık, Ayşe'nin yerine kendini koyar ve onun ne kadar üzgün olduğunu anlar. Ayşe'ye dönerek "Seni anlıyorum, sınavında istediğin notu alamadığın için üzgünsün." der. Ayrıca herkesin sınavda hata yapabileceğini, çalışırsa düşük notunu telafi edebileceğini söyler. Ayşe, kardeşinin sözlerinden sonra kendini daha iyi hisseder.

Metinde anlatılan olayda iletişimdeki kavramlardan hangisinin ön plana çıktığı söylenebilir?

- A) Empati kurmak
B) Beden dilini okumak
C) Sen dili kullanmak
D) Karşımızdakini yargılamak

6.

LGS KAPSAMINDAKİ MERKEZİ SINAVDA "SERTİFİKALI OKUYUCU VE KODLAYICILAR" GÖREV YAPACAK

"Eğitimde hiçbir ferden dışarıda kalmaması" ilkesi doğrultusunda, merkezî sınavlarda özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için dijital sistemlerle desteklenen kolaylaştırıcı uygulamalar yürütülmektedir. Bu kapsamda öğrencilere; ek süre, tek kişilik salon, ders muafiyeti ve erişilebilirlik gibi hizmetler sunulmaktadır. Görme, işitme, zihinsel yetersizlik, otizm, özel öğrenme güçlüğü ve benzeri durumlara sahip öğrencilere 20 dakika ek süre verilirken, ihtiyaç duyanlar sınavlara tek kişilik salonlarda girmektedir.

Metinde bahsi geçen uygulamaların aşağıdakilerden hangisini güçlendirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Üretim anlayışını
B) Fırsat eşitliğini
C) Çevre bilincini
D) Finansal okuryazarlığı

7.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN YAPILAN BAZI ÇALIŞMALAR

Özel gereksinimli bireyler için hazırlanmış işitme cihazı

Özel gereksinimli bireyler için hazırlanmış Braille (Breyil) alfabesi

Özel gereksinimli bireyler için araç içi erişilebilirliği sağlayan rampa

Özel gereksinimli bireylere yönelik gerçekleştirilen çalışmalardan hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Yaşam kalitelerini artırmak hedeflenmiştir.
- B) Topluma katılımlarını üst düzeye çıkaracak çalışmalar yapılmıştır.
- C) Toplumsal yaşamdan soyutlanmaları amaçlanmıştır.
- D) Eğitim, sağlık, ulaşım gibi alanlarda kolaylık sağlanmıştır.

8.

Millî Mücadele Dönemi

İşgallere karşı Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde Türk milleti büyük bir çaba göstermiş ve bağımsızlığını elde etmiştir.

6 Şubat 2023 Depremi

Ülke genelinde büyük bir yardımlaşma ve dayanışma seferberliği oluşmuştur. Arama-kurtarma çalışmaları ortak bir ruhla yürütülmüştür.

A Millî Kadın Voleybol Takımı

Uluslararası turnuvalarda elde edilen başarılar toplumda coşku, gurur ve birlik duygusu oluşturmuştur.

Verilen bilgilerde Türk milletinin;

- I. savaş,
- II. afet,
- III. spor müsabakaları

gibi durumların hangilerinde birlik ve beraberlik duygusu sergilediği söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9.

Fatma Seher Erden, Millî Mücadele'de cesareti ve vatan sevgisiyle öne çıkmış; Mustafa Kemal Paşa'dan izin alarak cepheye katılmış ve 350 kişilik birliği yönetmiştir. Büyük Taarruz'da esir düşmesine rağmen düşmana bilgi vermemiş, esaretten sonra yeniden birliğin başına geçerek üsteğmenliğe yükselmiş ve birçok bölgenin kurtuluşunda rol oynamıştır. Fatma Seher Erden gösterdiği fedakârlıkla Türk milletinin direncinin ve kadın kahramanlığının simgesi olmuştur.

Buna göre, Fatma Seher Erden hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vatansever ve cesaretlidir.
- B) Millî kimliğinden uzaktır.
- C) Mücadele konusunda karardır.
- D) Aidiyet duygusu yüksektir.

6. Bir okulda özel gereksinimli bir öğrenci, fikirlerini sözlü olarak ifade edemediği için öğretmen ona tabletle yazılı olarak da görüş bildirme seçeneği sunmuştur. Bu uygulama sayesinde öğrenci tartışmalara daha aktif katılmaya başlamıştır.

Buna göre, öğretmen öğrencinin hangi temel hak ve özgürlüğünü kullanmasını sağlamıştır? Yazınız.

- 7. Millî kimlik; bir milletin kendine özgü toplumsal değer ve kurallardan oluşan özellikler bütünüdür.**

Millî kimlik hangi unsurlardan oluşmaktadır? Örnekler yazınız.

- 8. Halkımızı gururlandıran aşağıdaki başarı örneklerinin ilgili olduğu alanları altlarına yazınız.**

a Türkiye A Millî Futbol Takımı'nın Avrupa veya dünya çapında başarı kazanması

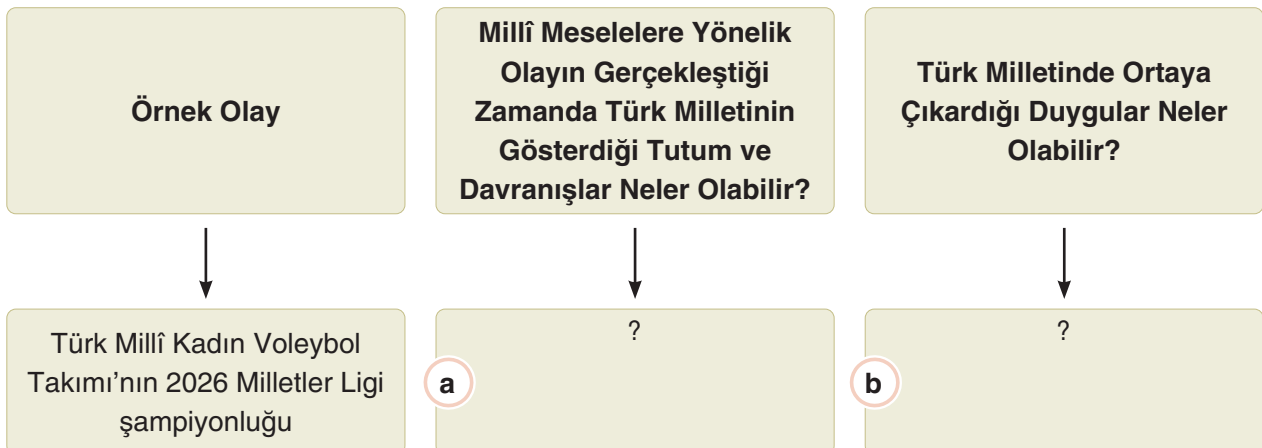
b Yerli bir otomobil veya elektrikli araç geliştirilip seri üretime geçilmesi

Prof. Dr. Aziz Sancar'ın 2015 Nobel Kimya Ödülü'nü kazanması

- 9.** Millî bayramlar, Türk milletinin birlik ve beraberliğini pekiştiren özel günlerdir.

Millî bayramların topluma faydaları nelerdir? Örnekler yazınız.

- 10. Aşağıda soru işaretinin olduğu kutuları üstlerindeki bilgiler doğrultusunda tamamlayınız.**

Cevap Anahtarı

ÖĞRENME ALANI-1 BİRLİKTE YAŞAMAK

Gruplarda ve Sosyal Hayatta İletişimin Önemi

- A** 1. İletişim 2. Beden dili 3. Empati
4. Ben dili 5. Jest
- B** Yazılı: 2, 4 Sözlü: 1, 6 Sözsüz: 3, 5
- C** 1. A 2. D 3. B 4. C 5. E
- D** ✓ : a, c, d, f, h X : b, e, g
- E** ✓ : a, b, d, e
- F** ✓ : a, d X : b, c
- G** Sen Dili: 1, 3, 7, 8 Ben Dili: 2, 4, 5, 6
- H** ✓ : 1, 3, 4 X : 2, 5, 6

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

01	1	2	3	4	5	6	7	8
Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Testi	A	D	B	D	B	C	C	A

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

02	1	2	3	4	5	6	7
Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Testi	A	B	C	C	A	A	D

Özel Gereksinimli Bireyler İçin Fırsat Eşitliği

- A** ✓ : a, b, d, e
- B** 1. İstihdam 2. Ulaşım 3. Eğitim
4. Sağlık 5. Eğitim
- C** ✓ : a, c, d X : b, e
- D** a. Düşünce ve ifade özgürlüğü
b. Eğitim ve öğrenim hakkı
c. Kişi dokunulmazlığı
d. Sağlık hakkı
- E** 1. Özel gereksinimli birey 2. Fırsat eşitliği
3. Paralimpik Oyunları 4. İstihdam
5. Fiziksel erişilebilirlik 6. Gündüz Bakım Merkezleri
- F** ✓ : 1, 2, 4, 5, 7, 8

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

03	1	2	3	4	5	6	7
Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Testi	C	B	C	D	B	A	C

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

04	1	2	3	4	5	6	7
Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Testi	A	A	C	D	B	B	D

Millî Meseleler Karşısında Türk Toplumunun Tutum ve Davranışları

- A** ✓ : a, b, d, e
- B** 1. Millî Mesele 2. Millî Kimlik
3. Darbe Girişimi 4. Millî Mücadele
- C** 1. Spor 2. Bilim 3. Havacılık
4. Sanayi 5. Sanat
- D** 1. a, b, d, f 2. a, b, c
- E** Benzer: 1, 4 Farklı: 2, 3, 5, 6
- F** 1. a, b, c, e
- G** ✓ : 1, 2, 4, 6, 7 X : 3, 5

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

05	1	2	3	4	5	6
Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Testi	D	B	B	C	C	A

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

06	1	2	3	4	5	6
Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Testi	D	D	A	C	B	A

ÖĞRENME ALANI-1 Birlikte Yaşamak

01	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Öğrenme Alanı Değerlendirme Sınavı	B	D	D	A	A	B	C	D	B

YAZILI SINAVINA HAZIRLIK-01

- 1** a. Sözlü iletişim
b. Mesaj veya mektup yazmak
c. Beden dilini kullanmak, jest ve mimikler
- 2** Ben Dili: "Ev ödevlerini zamanında yapmadığımda endişeleniyorum çünkü notlarının düşmesinden korkuyorum."
- 3** Empati kurmak, ben dili kullanmak, göz teması kurmak vb.
- 4** Karşısındaki kişiyi can kulağı ile dinlemeli, konuşmacının sözünü kesmemelidir. Başka şeylerle meşgul olmamalı, son sözü söylemek için çaba göstermemelidir.
- 5** Bu bireylere genel olarak "özel gereksinimli bireyler" veya "özel eğitime ihtiyacı olan bireyler" denir.
- 6** Öğretmen, öğrencinin "ifade özgürlüğünü" (düşünce ve kanaatlerini özgürce ifade etme hakkı) kullanmasını sağlamıştır.
- 7** Dil, tarih, gelenek ve görenekler, kültür, sanat vb.
- 8** a. Spor b. Sanayi c. Bilim
- 9** Tarihî ve kültürel bilinci artırır. Toplumsal dayanışmayı teşvik eder. Ulusal gururu ve toplumsal motivasyonu artırır.
- 10** a. Sosyal medyada tebrik mesajları paylaşılabilir.
b. Mutluluk, gurur, sevinç, minnettarlık